

Perhepäivä hoitajat ammattiopissa

PIA HYÖTYNEN KUVAT SEPPÖ LOUHI

◀ Joonas Löfman vetää pihalla pulkkaansa ja joukkoa. Vierellä hoitokaveri Matias Juuti, takana perhepäivähoitaja Marju Löfman ja Lauri Löfman.

Perhepäivähoito on suosittua, mutta hoitajista on etenkin suurissa kaupungeissa pulaa. Työn houkuttelevuutta ja arvostusta pyritäänkin lisäämään ammattikoulutuksella.

Nissaksen asukaspuistossa raikavat leikkivien lasten äänet. **Marju Löfman, Susanna Vinni ja Mari Suhonen** ovat perhepäivähoitajia Vantaan Hakunilassa. He ovat omine ja hoitolapsineen tulleet asukaspuistoon kertomaan perhepäivähoitajien ammatillisesta koulutuksesta.

Yksityinen perhepäivähoitaja Mari Suhonen kertoo vuosi sitten saaneensa kirjeen, jossa kerrottiin mahdollisuudesta osallistua Vantaan kaupungin järjestämään perhepäivähoitajien ammattitutkintoon val-

mistavaan koulutukseen. "Kiinnostuin kurssista heti, sillä halusin lisäoppia työhöni", hän sanoo. Yksityisenä perhepäivähoitajana toimivan Marin kolme omaa lasta ovat jo koululaisia, 15-, 14- ja 10-vuotiaita. Hoidossa hänellä on neljä alle kouluikäistä lasta.

Myös Marju Löfman on yksityinen perhepäivähoitaja. Hän sai kuulla kurssista ystävältään Susanna Vinniltä. "Innostuin koulutuksesta, koska se antaa mahdollisuuksia uralla etenemiseen." Marjun ryhmässä on kaksi omaa alle kouluikäistä ja kaksi hoitolasta.

Susanna Vinni päätyi kunnalliseksi perhepäivähoitajaksi sen vuoksi, ettei halunnut viedä omia pieniä lapsiaan päiväkotiin. "Kun nuorimmainen täytti kolme vuotta, harkitsin töihin menoa. Tuntui kuitenkin rankalta ajatukselta kiikuttaa lapset kello kuudeksi päiväkotiin, tehdä sen jälkeen päivä töitä ja taas kii ruhtaa hakemaan lapsia hoidosta. Mieheni kanssa asiaa pähkältyämme päädyimme siihen, että ryhtyisin perhepäivähoitajaksi, jolloin voin hoitaa omatkin lapset ainakin kouluikäisiksi kotona. Nyt ryhmässäni on kaksi omaa ja kolme hoitolasta."

KÄÄNNÄ

▲ Perhepäivähoitaja Marju Löfman

◀ Perhepäivähoitajalta saa yksilöllistä apua ja hoivaa.

◀ **Mette Juuti,**
1 v 8 kk, saa
välipalaa Marju
Löfmanilta.
Lauri Löfman,
2 v 10 kk,
syö itse samoin
kuin 4,5-vuo-
tias Joonas
Löfman ja
5-vuotias
Matias Juuti.

Aikuisten ammattilliset näyttötutkinnot

- Aikuiset voivat osoittaa näyttötutkinnoilla ammattitaitonsa ja saada osaamisestaan virallisen tunnustuksen, tutkintotodistuksen.
- Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta ja aiemmasta koulutuksesta riippumatonta, tutkintotoimikuntien ja Opetushallituksen valvomaa koulutusta.
- Tutkinnon suorittajat osallistuvat tavallisesti myös tutkintoon valmistavaan koulutukseen. Koulutuksen sisältö ja kesto määritellään silloin aiemman koulutuksen ja työkokemuksen perusteella henkilökohtaisessa opiskeluohjelmassa (HOPS). Opetusjärjestelyt pyritään myös sovittamaan tutkintoa suorittavan elämäntilanteeseen. Näyttötutkinnon ja siihen valmistavan koulutuksen voi siis suorittaa myös työn ohella.
- Näyttötutkintojärjestelmä tukee elinikäistä oppimista ja tarjoaa samalla merkittävän henkilöstön kehittämisvälineen yrityksille.
- Tutkintoja järjestetään kaikilla ammattillisilla koulutusaloilla. Tutkintonimikkeitä on n. 360. Perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen näyttöjä antoi vuonna 2003 n. 50 000 henkeä.
- Vuonna 2002 perhepäivähoitajan ammattitutkintoa suoritti 795 aikuisopiskelijaa. Kokonaan tutkinnon suoritti 570 ja osittain 113 opiskelijaa.

Monet pienten lasten vanhemmat haluaisivat lapsensa perhepäivähoitajan hoivaan. Yhä useammin kunnat eivät kuitenkaan pysty toiveeseen vastaamaan, sillä perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt.

Vuonna 1995 kunnallisia perhepäivähoitajia oli koko maassa vielä noin 19 000, nykyisin heitä on noin 15 000. Heidän hoidossaan on noin 65 000 lasta.

KOULUTUKSELLE NUORIA ALALLE

Perhepäivähoitajien määrän vähenemisen syynä on osin pienentyneet ikäluokat: hoitotarve on vähentynyt. Mutta perhepäivähoitajat myös ikääntyvät, heidän keski-ikänsä on 46 vuotta. Eläkkeelle jäävien tai muuten työnsä jättävien perhepäivähoitajien tilalle on ollut vaikea houkutella nuoria, sillä työ on raskasta ja vastuullista, päivät pitkiä ja palkkaus naisaloille tyypillisesti pieni.

”Vantaalla kunnallisessa perhepäivähoidossa on noin 1 100 lasta. Hakunilan alueella kunnallisia perhepäivähoitajia on 25 ja heidän hoidossaan 100 lasta. Yksityisiä perhepäivähoitajia Hakunilassa on 16, ja he hoitavat 42 lasta”, luettelee Hakunilan palvelualueen päi-

vähoidon suunnittelija **Aila Wikström**.

”Vantaan päivähoiton kehittämisessä painotetaan tänä vuonna perhepäivähoiton säilyttämistä vaihtoehtoisena hoitomuotona. Tämä edellyttää, että alalle saadaan uusia työntekijöitä ja että vanhat jaksavat jatkossakin tehdä perhepäivähoitajan työtä ja viihtyvät ammatissaan.”

Kaikilta kunnallisilta perhepäivähoitajilta vaaditaan vähintään perhepäivähoitajan 250 tuntia kestävä kurssin suorittaminen. ”Tämän lisäksi monilla on lähihoitajan, lastenhoitajan, lastentarhanopettajan tai muu vastaava hoitoalan koulutus. Nyt uutta on perhepäivähoitajan ammattitutkintoon valmistava 40 opintoviikon laajuinen koulutus, johon Marju, Susanna ja Mari osallistuvat”, Wikström selvittää.

NE TÄRKEÄT VUODET

Vantaalla halukkaat perhepäivähoitajat ovat vuoden verran suorittaneet ammattitutkintoa Etson, Espoon terveys- ja sosiaalialan oppilaitoksen, aikuiskoulutusosastossa. ”Opetushallitus laati vuonna 2000 perhepäivähoitajan ammattitutkinnon valtakunnalliset perus-

teet, joiden pohjalta opetusta antavat oppilaitokset laativat omat opetussuunnitelmansa. Tutkinto on näyttötutkinto eli koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää vaaditussa ammattitaidon näytössä”, kouluttaja **Sirkku Saini-Sjöman** kertoo.

Perhepäivähoitajien ammatillinen koulutus istuu hyvin valtakunnalliseen työssä käyvien aikuisten osaamisen kohottamiseksi tarkoitettuun Noste-ohjelmaan. Vuosille 2003–2007 ajoituvan aikuisten koulutustason kohottamishojelman tavoitteena on parantaa työelämässä pysymistä ja urakehitystä, nostaa työllisyyttä ja lieventää eläkkeelle siirtymisen aiheuttamaa työvoimavajasta.

Etson perhepäivähoitajien valmistavan koulutuksen opetussuunnitelmassa painotetaan varhaiskasvatusta eli 0–3-vuotiaiden lasten hoitoon liittyvien tietojen ja taitojen hallintaa.

”Perhepäivähoitajien varhais-

Kurssilta saa eväitä työn kehittämiseen.

kasvatuksen osaamisen kehittäminen on minulle missio. Vanhemmat tuovat nyt taas entistä pienempiä lapsia hoitoon, mikä on lisännyt perhepäivähoidon kysyntää ja korostanut varhaisen vuorovaikutuksen tärkeyttä. Lapsen kehityksen kannalta ikävuodet 0–3 ovat erittäin merkittäviä”, Saini-Sjöman perustelee.

Sekä Aila Wikström että Sirkku Saini-Sjöman sanovat vanhempien olevan kriittisiä valitessaan päivähoitopaikkaa lapsilleen. ”Etenkin pienten lasten vanhemmat toivovat lapsiansa hoidettavan pienissä, kodinomaisissa yksiköissä. Tutkimustenkin mukaan tällainen hoito on parasta pikkulapsille.”

AMMATILLISUUTTA JA VERKOSTOJA

”Etson perhepäivähoitajien valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa on 10 opiskelijaa Van-

taalta. He ovat erittäin motivoituneita ja tarmokkaita, sillä he kouluttautuvat työnsä ohessa. On raskasta ensin hoitaa kymmenenkin tuntia lapsia ja opiskella sen päälle iltaisin ja viikonloppuisin. Olen opiskelijoihini tosi ylpeä, kurssilaiset ovat uskomattomia tyyppejä”, Saini-Sjöman kehuu.

”On hienoa, että kouluttautuminen kiinnostaa nuoria, sillä perhepäivähoidon jatkuvuus on heissä. Monipuolisuuden kannalta on tärkeää, että perhepäivähoitajina toimii eri-ikäisiä: pitkään alalla olleet ovat varsinaisia tietopankkeja, nuoret puolestaan tuovat alle uusia tuulia”, Aila Wikström toteaa.

Entä mitä opiskelijat ovat kurssilta saaneet? Ovatko odotukset täyttyneet?

”Kurssi on tuonut työhön johdonmukaisuutta. Olemme myös

oppineet pohdiskelemaan käytäntöjämme ja löytäneet niille teoreettisia perusteluja. Kaiken kaikkiaan olemme saaneet hurjasti eväitä oman työemme kehittämiseen”, Susanna Vinni ja Mari Suhonen toteavat.

Marju Löfmankin sanoo kurssin olevan ”tosi hyvä juttu, josta myös hoitolasteni vanhemmat ovat olleet innoissaan”.

”Hain kurssilta vahvistusta omille tiedoilleni ja taidoilleni, ammatillista otetta. Sitä olen myös saanut. Ja koska olen luonteeltani sosiaalinen, iloitsen kurssin tuomista kontakteista ja verkostoista, joissa voi keskustella työhön liittyvistä asioista.”

”Kurssi on tuonut intoa vapaa-aikaankin. Perustin myös Hakunilaan perhepäivähoitajien askartelukerhon. Kokoonnumme lapsinemme asukaspuistossa maanantaisin. Puuhailun lomassa aikuiset jutustelevat, myös ammatillinen keskustelu on vilkasta ja antoisaa”, Marju kertoo. □

Mallisto alk. 20 800 € (sis. alv.) + toimituskulut. EU-yhdistetty 6,6 – 8,3 l/100 km, CO₂-päästöt 172 – 198 g/km. Kuvan auto erikolsvarustein. www.ford.fi

Ford **Tourneo Connect**

Paremmiin perille

